

In Memoriam

Ilkka Mäkelä

1949–2018

Suuri siirtolaisuuden ystävä on poissa

Siirtolaisuusinstituutin henkilökunnan on saavuttanut surullinen tieto pastori Ilkka Mäkelän poistumisesta keskuudestamme 11.1.2018 vaikean sairauden uuvuttamana. Ilkka Mäkelä oli juuri jäänyt eläkkeelle kirkon ulkosuomalaistyön johtajan tehtävästä. Edessä oli tälle talvelle matka Australiaan Perthiin yhdessä Heidi-puolison kanssa. Lomailun ja rentoutumisen ohella Ilkalla oli tarkoitus toimia pappina paikallisessa suomalaisessa kirkossa. Suunnitelmiin tuli kuitenkin muutos, ja matka epävarmuuteen alkoi saadun diagnoosin myötä.

Ilkka Mäkelä oli suuri siirtolaisuuden ystävä. Hän asui perheineen useilla mantereilla toimiessaan siirtolaispappina tai muissa ulkosuomalaisuuteen liittyvissä tehtävissä. Ensimmäisen pidemmän matkan Mäkelän perhe teki Australian Adelaiden, jossa Ilkka toimi suomalaisen seurakunnan siirtolaispastorina vuosina 1977–1982. Seuraava tehtävä olikin sitten Antwerpenissä Belgiassa, jossa Ilkka oli vuosina 1984–1987 Suomen Merimieslähetysseuran asemanhoitajana, suomeksi sanottuna merimiespappina. Kolmas pidempi ulkomaanmatka suuntautuikin jo rapakon taakse, kun Ilkka toimi New Yorkissa siirtolaispastorina vuosina 1996–2000.

Varsinaisen elämäntyönsä Ilkka suoritti kirkon ulkosuomalaistyön hallinnollisissa tehtävissä. Vuonna 1983 hän toimi kirkon ulkosuomalaistyön johtavana vs. sihteerinä. Tämän jälkeen hän siirtyikin Antwerpeniin, josta palattuaan aloitti vuonna 1987 kirkon ulkosuomalaistyön apulaissihteerinä. Eläköityminen kesällä 2017 tapahtui Kirkon ulkosuomalaistyön johtajan virasta. Ilkan takana oli yli 30 vuoden ansiokas ja nousujohteinen työrupeama ulkosuomalaisen hengellisen työn edistäjänä.

Työssä saadun kokemuksen ja verkostojensa myötä Ilkasta tuli kysytty jäsen eri yhteisöjen luottamuselimiin. Niinpä hän oli useita vuosia jäsenenä Suomi-Seuran johdotokunnassa, Suomen Merimieskirkon hallituksessa sekä Etnisten suhteiden neuvottelukunnassa (ETNO). Itse tutustuin Ilkkaan Siirtolaisuusinstituutin hallituksessa, jossa vietimme 11 yhteistä vuotta. Itse edustin tuolloin Väestöliittoa. Opin tuntemaan Ilkan rauhallisena ja sanansa punnitsevana jäsenenä, joka ihailtavalla tavalla oli perehtynyt kokouspapereihin ja pystyi tuomaan oman näkemyksensä esille kaikkia hyödyntävällä tavalla. Kun sitten siirryin vuonna 2010 hallituksen jäsenestä instituutin johtajaksi, olin onnellinen, että hallituksessamme ja myöhemmin valtuustossamme oli Ilkan kaltainen harkitseva ja rakentava henkilö. Toisaalta hänen laaja kokemuksensa oli kannanarvoista tietoa, kun instituutin toimintoja kehitettiin palvelemaan laajoja ulkosuomalaisryhmiä eri puolilla maailmaa. Kaikkiaan Ilkka oli Siirtolaisuusinstituutin hallituksessa ja valtuustossa peräti 22 vuotta (1995–2017).

Tapasin Ilkan viimeksi reilu vuosi sitten esitelmöidessäni Helsingissä. Olin itse jo silloin jättänyt varsinaisen työurani, ja Ilkalla uusi elämänvaihe siinteli jo näköetäisyydellä. Toivotin erotessamme hänelle aktiivisia ja mutta levollisia eläkepäiviä. Mutta itsehan emme voi päiviämme määrätä. Siirtolaisuusinstituutti ja suomalainen siirtolaisyhteisö menetti Ilkassa hyvän ystävän ja työkaverin, jonka muisto elää lämpimänä sydämissämme.

*Ismo Söderling
Väestöpolitiikan dosentti
Siirtolaisuusinstituutin verkostotutkija*